

Vlaanderen
is erfgoed

Beschermingsdossier

Woning De Roover-Van Coillie in Schilde monument

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Beschermingsdossier:

Woning De Roover-Van Coillie, Schilde ('s Gravenwezel), Rozenlaan 11 –
monument

INHOUDELIJK DOSSIER

Dossiernummer: 4.001/11039/101.1

Jo Braeken

26/08/2016

INHOUDSTAFEL

1.	Beschrijvend gedeelte	4
1.1.	Situering	4
1.2.	Historisch overzicht	4
1.3.	Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken.....	5
1.3.1.	Ruimtelijke context	5
1.3.2.	Biografie Jul De Roover	5
1.3.3.	Exterieur	6
1.3.4.	Plattegrond	7
1.3.5.	Interieur	8
1.4.	Fysieke toestand van het onroerend goed	9
2.	EVALUEREND Gedeelte.....	9
2.1.	Evaluatie van de erfgoedwaarden	9
2.1.1.	Architecturale waarde	9
2.2.	Motivering van het type bescherming.....	10
2.3.	Motivering van de afbakening van de bescherming	10
2.4.	Juridische toestand.....	11
2.4.1.	Onroerend Erfgoed:	11
2.4.2.	Ruimtelijke Ordening:	11
3.	Beheersvisie	11
3.1.	Beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed	11
3.2.	Bijzondere voorschriften voor het beschermd onroerend goed.....	11
3.3.	Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed.....	12
4.	Bronnen	12
5.	Bijlagen bij het inhoudelijk dossier	13
5.1.	Omgevingsplan bij de bescherming	13
5.2.	Fotobijlage	13

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Situering

Woning De Roover-Van Coillie, Rozenlaan 11 te Schilde, is gelegen in de verkaveling "Hof Ter Linden", een villawijk in het zuiden van de vroegere deelgemeente 's Gravenwezel.

1.2. Historisch overzicht

"Hof Ter Linden" is één van de drie grote kasteeldomeinen op het grondgebied van 's Gravenwezel, deelgemeente van Schilde. De twee andere zijn het "kasteel van 's Gravenwezel" en het "Catershof". Het domein gaat terug op een 'hof van plaisantie' opgericht in 1753, dat in 1828 in het bezit kwam van de familie Gillès de Pélichy. Het huidige, uit 1818 daterende kasteel met omringend park, wordt begrensd door de Beukendreef, de Boterlaarbaan en het Cluyskerkpad. De Rozenlaan maakt deel uit van een verkaveling van een tiental straten (Anemonenlaan, Azalealaan, Begonialaan, Camelialaan, Hyacinthenlaan, Lijsterbeslaan, Narcissenlaan, Rozenlaan, Seringenlaan, Tulpenlaan), begrensd door de Hofdreef, de Heerbaan-Kortvoortbaan, de Heidedreef en de Pater Nuyenslaan. Deze bosrijke villawijk werd vermoedelijk omstreeks 1950-1955 aangelegd - op de bouwplannen van de woning De Roover-Van Coillie wordt verwezen naar de wijk "De Legaen" - en vervolgens bebouwd met vrijstaande landhuizen. De architectuur van de oorspronkelijke bebouwing weerspiegelt de verschillende strekkingen in de landhuisbouw uit de jaren 1950 en 1960, met een overwicht van de regionalistisch geïnspireerde villa met rieten dak.

De woning De Roover-Van Coillie werd in 1955 ontworpen door architect Jul De Roover, in opdracht van zijn jongste broer Walter De Roover en diens echtgenote Agnes Van Coillie. Walter De Roover (Wilrijk, 14 oktober 1920 - 's Gravenwezel, 20 april 2016) studeerde wiskunde, en maakte carrière in het onderwijs als leraar aan het Koninklijke Atheneum van Deurne en professor aan de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius in Antwerpen. Bij de bouw van de woning, die in oktober 1956 werd voltooid en betrokken, telde het gezin vijf kinderen, drie zonen en twee dochters. Later werden nog twee dochters geboren.

Een eerste verbouwing naar ontwerp van Jul De Roover vond vermoedelijk al in de loop van de jaren 1960 plaats, maar deze is niet gedocumenteerd via archiefdocumenten. Zonder noemenswaardige structurele ingrepen werd de open binnenplaats tussen keuken en wasplaats aan de zuidoostzijde van het gebouw, ingevuld met een veranda bedoeld als speelkamer. Als tweede ingreep werd de zolder ingericht tot slaapkamers voor de kinderen, met inbreng van twee dakkapellen aan de tuinzijde. In 1978 volgde een tweede verbouwing van de woning, opnieuw naar ontwerp van Jul De Roover, bedoeld om het gebouw op te splitsen tot twee wooneenheden respectievelijk voor de ouders en het gezin van één van de dochters. Daartoe werd het gebouw ten behoeve van de benedenwoning uitgebreid met een kleine aanbouw op de vroegere binnenplaats in de oksel van woonkamer en garage aan de zuidwestzijde. Deze omvat een kleine nachthal en een slaapkamer met annex badkamer. Ten behoeve van de bovenwoning werd het platte dak als terras ingericht, met een buitentrap naar de tuin. In de traphal werd een constructie uit hout en glas ingepast, om beneden- en bovenwoning van elkaar te scheiden. Walter De Roover overleed hier op 20 april 2016, na 60 jaar onafgebroken in het huis te hebben gewoond. Weduwe Agnes De Roover-Van Coillie betreft de woning tot op vandaag.

Het bouwrijpe perceel werd aan de zuidzijde begrensd door een natuurlijke waterloop de Swaenebeek, met op de oever een rij oude eiken waarvan er vandaag nog drie bewaard

zijn. De tuin werd na de bouw van de woning volgens een natuurlijk-organische patroon beplant met vermoedelijk esdoorn, canadapopulieren en lorken, die zestig jaar later plaats hebben geruimd voor een overwicht aan vermoedelijk spontaan opgeschoten berken.

1.3. Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken

1.3.1. Ruimtelijke context

Woning De Roover-Van Coillie behoort tot de oudste bebouwing van Hof ter Linden, een oorspronkelijk bosrijke verkaveling met sterk beboomde en omhaagde percelen. De wegenis zonder voetpaden, afgeboord met door struikgewas aan het zicht onttrokken voortuinen, draagt bij tot het natuurlijke karakter van het villapark. De percelen aan de zuidzijde van de Rozenlaan worden achteraan begrensd door de Swaenbeek, waarvan de bedding over de volledige lengte is afgeboord met een rij oude eiken. Sinds de laatste decennia worden de villa's die de oorspronkelijke bebouwing van de wijk uitmaken, haast stelselmatig gesloopt en vervangen door grotere nieuwbouwwilla's, doorgaans in traditionele 'pastoriestijl'. Deze evolutie heeft eveneens zijn weerslag op het karakter van de tuinen, waarvan de boom- en heestermassieven veelal word opgeofferd aan open gazons. Het perceel van de woning De Roover-Van Coillie met tuin, beantwoordt aan het oorspronkelijk beoogde, landelijke karakter van villapark Hof ter Linden.

1.3.2. Biografie Jul De Roover

Architect en interieurontwerper Jul De Roover werd geboren te Antwerpen op 28 april 1913, als oudste in een gezin met vier kinderen. Zijn vader was de sociaal geëngageerde kunstschilder en violist Albert De Roover (1892-1978), docent aan de Koninklijke Academie van Antwerpen. Hij huwde in 1938 met Frida Severin, de jongere zus van Elza Severin, echtgenote van de architect Renaat Braem. Hij overleed te Essen op 17 augustus 2010.

Jul De Roover realiseerde na de Tweede Wereldoorlog een eerder klein, maar kwalitatief hoogstaand oeuvre. Hoewel hij niet rechtstreeks betrokken was bij de schuchtere uitbouw van het vooroorlogse Antwerpse modernisme, is zijn ontwerpfilosofie geworteld in de progressieve antiburgerlijke idealen van het interbellum.

Als lesgever had hij een grote invloed op een groot aantal architecten en binnenhuisarchitecten.

Na zijn studies aan het Koninklijk Atheneum in Antwerpen en de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten, waar hij in avondschool tekenles volgde, ging Jul De Roover in 1930 werken in het houtbewerkingsatelier Donche-Beuckeleers. Hij verwierf er een gedegen ambachtelijke kennis in onder andere meubelmakerij, schrijnwerkerij en een liefde voor goed verwerkt materiaal zoals blijkt uit zijn latere ontwerpen. Terzelfdertijd volgde hij een avondcursus bouwkunde aan de Stedelijke Nijverheidsschool en van 1933 tot 1941 de architectuuropleiding aan de Antwerpse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Reeds tijdens zijn studies was hij actief in de Kring voor Bouwkunde, een progressieve vereniging van jonge architecten – met o.a. Walter Van den Broeck, Julien Schillemans en Renaat Braem - gericht op het internationaal modernisme.

De eerste jaren van zijn beroepsleven legde De Roover zich vooral toe op interieurontwerpen. In 1944 begon hij als chef van het meubelatelier opnieuw te werken voor de firma Donche-Beuckeleers, tezelfdertijd startte zijn carrière als leraar: "binnenhuisontwerpen" aan de School voor Kunstambachten en in 1946 werd hij een drijvende kracht van de afdeling "Binnenhuiskunst" aan de School voor Bouwkunst en Stedebouw, voorloper van het Nationaal Hoger Instituut voor Bouwkunst en Stedebouw

(N.H.I.B.S.). Woninginrichting was voor De Roover geen decoratieve aangelegenheid, maar een ruimtekunst, evenwaardig aan de architectuur en er totaal in opgaand.

De Roover was vanuit zijn opvattingen over een sociaal rechtvaardige maatschappij met een sterk gemeenschapsideaal, een fervente tegenstander van de Belgische verkavelingspolitiek en toch verwezenlijkte hij zijn ontwerpvisie vooral dankzij private opdrachtgevers: vernieuwende interieurontwerpen voor vrienden en kennissen, enkele winkelinrichtingen, een aantal buitenhuisjes en vooral een hele reeks woningen. Opdrachten voor de gemeenschap waren eerder zeldzaam. Hij ontwierp enkele projecten voor sociale woningbouw in samenwerking met Guy Nolf zoals het opmerkelijke complex met drie woontorens van 1967-1971 aan de Silvertoplaan op het Kiel in Antwerpen. Ook het Antwerpse Rijksinternaat voor Schipperskinderen van 1980 met zijn expliciete constructie en eerlijk materiaalgebruik is een van de meest expressieve realisaties van de architect. Paradoxaal genoeg kunnen we echter de complexiteit van zijn visie het best ervaren in de door hem verguisde villawijken. De Roover slaagde erin een erg persoonlijke verwerking te geven van het erfgoed van de modernistische pioniers Wright, de Stijl, de buitenlandse stromingen met invloeden van Bauhaus, Nederland, Le Corbusier en de Scandinavische architectuur. Elke door hem gerealiseerde woning stelt andere prioriteiten en is gebaseerd op gevarieerde invloeden als gevolg van de intense dialoog met de opdrachtgevers. Elke woning voldoet aan een aantal criteria volgens De Roover basisvoorwaarden voor een goede architectuur. De planopbouw is logisch en functioneel aangepast aan de ruimtelijke organisatie van de levensstijl en de wensen van de bewoners. De vormgeving is antidecoratief: een minimum aan materiaal moet een maximum aan expressie waarmaken. De eigenheid van het materiaal binnen de constructie is van groot belang. Kleur is met de textuur van het materiaal verweven: het is een compositorisch element dat ruimtebepalend is. De mens is steeds het hoofddoel.

1.3.3. Exterieur

Woning De Roover-Van Coillie is ingeplant te midden van een ruime beboomde tuin, op 15 m van de rooilijn en op 5 m van de oostelijke perceelgrens. De **voortuin** is van de straat gescheiden door een afwateringsgracht, met onderkokerde en door bakstenen muurtjes afgebakende toegangen tot het verharde tuinpad en de oprit van de garage. De aanleg omvat een grasveld afgeboord met bodembedekkers, varens, rododendrons, enkele snoeivormen en willekeurig ingeplante of spontaan uitgeschoten loofbomen, in hoofdzaak berken. De verharding bestaat uit een terras uit flagstone ter hoogte van de inkomdeur, dat in westelijke richting om de woning heenloopt, overgaat in de garage-oprit en vervolgens in het zonneterras aan de tuingevel. Het kaarsrechte, drie betontegels brede tuinpad lijkt van latere datum. De oprit naar de garage ligt verscholen in een beboste zone aan de westzijde van het perceel. De **achtertuintuin** biedt een gelijkaardige aanblik met een gazon, borders van bodembedekkers, enkele vrijstaande bloeiende heesters, en willekeurig ingeplante of spontaan uitgeschoten loofbomen. De Swaenbeek die de zuidelijke perceelgrens vormt, wordt achteraan in de tuin afgeschermd door een rij oude eiken. Van deze rij die doorloopt over de aangrenzende percelen, zijn hier nog drie van de oorspronkelijk vermoedelijk zes exemplaren bewaard.

De **woning** wordt gekenmerkt door een sobere volume-opbouw en materiaalgebruik, met contrasten in kleur, textuur en reliëf. De vormgeving beantwoordt aan de sterke invloed die de eigentijdse Scandinavische landhuisbouw in de loop van de jaren 1950 en 1960 op onze architectuur uitoefende. Zonder in traditionalisme te vervallen, wordt het modernisme van deze landhuizen verzacht door elementaire referenties naar de regionalistische of vernaculaire bouwpraktijk. Typische kenmerken zijn het langgerekte volume, de herintroductie van het zadeldak, het gebruik van witgeschilderd baksteenmetselwerk met een zichtbare textuur in combinatie met houten betimmering.

Het gebouw is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond, en omvat een centraal hoofdvolume van twee bouwlagen, en twee flankerende zijvleugels van slechts één

bouwlaag. Hoofdvolume en zijvleugels zijn afgedekt met overstekende zadeldaken zonder aandaak, waarvan de hellingsgraad beantwoordt aan de geldende bouwvoorschriften voor deze verkaveling. Het hoofvolume wordt gemarkeerd door overstekende kopgevels, ter hoogte van de nok symmetrisch bekroond door schoorstenen, waarvan één met behoud van de gebogen dekplaat uit smeedijzer. De gevels hebben een parement uit baksteenmetselwerk in halfsteens verband, met als plint een licht inspringende rollaag geaccentueerd door een zwarte beschildering. De gevelvelden zijn gedeeltelijk bekleed met een betimmering uit kambalateak, geplaatst in verticale latten. In de straatgevel loopt deze betimmering volgens een verticale sectie van plint tot dakoverstek door over driekwart van het gevelvlak van het hoofdvolume. In de tuingevel bestrijkt de betimmering volgens een horizontale sectie de volledige breedte van de bovenverdieping van het hoofdvolume. In de kopgevels van de zijvleugels beperkt de betimmering zich aan de westzijde volgens een horizontale sectie tot de geveltop, daar waar de betimmering aan de oostzijde volgens een verticale sectie twee derden van het gevelvlak bedekt. Oorspronkelijk had de geoliede kambalateak zijn natuurlijke, lichte houtkleur; de huidige donkere tint door het gebruik van 'black varnish' dateert van later. Een discreet verschil in reliëf tussen de gemetselde en de met hout beklede gevelvlakken, versterkt het materiaal- en kleurcontrast. De dakbedekking bestaat uit donkerrode pannen, daar waar in het ontwerp donkerblauwe of grijze pannen worden voorgeschreven. Onderaan zijn de dakoverstekken afgewerkt met een witgelakte houten betimmering. De gevelordonnantie vertaalt de functionele ruimte-indeling van het interieur, met een veeleer gesloten karakter voor de noordelijke straatgevel en de kopgevels, en een open karakter voor de tuingevel. Een opvallend kenmerk van de straatgevel is het driedelige raster van vierkante venstertjes, dat over twee niveaus de inkom- en traphal verlicht. De begane grond van de tuingevel is opengewerkt door de terraspui en het brede venster van de woonkamer, daar waar een register van zes haast vierkante vensters volgens een regelmatig ritme de bovenverdieping doorbreekt. Als type schrijnwerk zijn blok- of kozijnramen toegepast, met een vast, licht overstekend frame ingemetst tijdens de bouw. Boven de gelijkvloerse ramen aan tuinzijde bevinden zich rolluikkasten. De huidige kleurstelling is lichtgrijs of wit voor het frame en de vaste raamkaders, en donkerblauw voor de deuren en opendraaiende raamvleugels. Archiefphoto's (zwart-wit) tonen een gelijkaardige contrastwerking, daar waar het ontwerp enkel witgeschilderde kozijnramen vermeldt. De inkomdeur is een gesloten, houten paneeldeur met een kogelvormige metalen handgreep; de oorspronkelijk gelijkaardige garagepoort is vervangen door een metalen kantelpoort.

De aanbouw tegen de oostelijke zijvleugel uit de jaren 1960, is een eenvoudige constructie in houtskeletbouw die zonder structurele ingrepen in de bestaande constructie werd ingepast, met behoud van het oorspronkelijke metsel- en schrijnwerk. Deze bescheiden uitbreiding vormt een harmonisch geheel met de bestaande woning, wat eveneens geldt voor de twee toegevoegde dakkapellen.

De aanbouw tegen de westelijke zijvleugel uit 1978, is een bescheiden, kubusvormig volume uit witgeschilderd baksteenmetselwerk, met een terrasborstwering en een buitentrap uit tropisch hardhout. Door deze ingreep die in se het karakter van de architectuur niet schaadt maar geen erfgoedwaarde bezit, verdween wel het karakteristieke zonneterras met zijn gebogen achterwand. Deze laatste werd opgedeeld door het smalle, staande garagelicht.

1.3.4. Plattegrond

De oorspronkelijk T-vormige plattegrond van de woning De Roover-Van Coillie beantwoordt aan een compact, functionalistisch principe van ruimte-indeling. Kenmerken zijn een open planconcept, een heldere circulatie vanuit een centraal punt, en een compartimentering en schakeling van de functionele zones. Langgerekt en ingeplant in de breedte van het perceel, wordt de indeling bepaald door de oriëntatie. De noordzijde gericht naar de straat groepeert de circulatiezone, de dienstlokalen en bergruimten. Aan

de zuidzijde gericht op de tuin bevinden zich de woonkamer annex keuken en de slaapvertrekken.

De ruime inkom- en traphal die doorloopt tot de dakverdieping, kreeg als circulatiezone een centrale inplanting aan de noordzijde van de woning. Deze wordt op de begane grond geflankeerd door een kantoor aan de westzijde, en een vestiaire met toilet aan de oostzijde. De woonkamer met haardhoek neemt over de volledige breedte van de inkom- en traphal en het kantoor de zuidzijde van de begane grond in, palend aan het terras. De keuken bevindt zich aan de oostzijde van de woonkamer, in het verlengde van de vestiaire. De lagere annexen herbergen ten westen de garage en ten oosten de wasplaats met toegang tot de kelder. In de oksel van keuken en wasplaats, oorspronkelijk een afgeschermd binnenplaats, bevindt zich sinds de jaren 1960 de speelkamer. In de oksel van woonkamer en garage, oorspronkelijk het zonneterras bepaald door een gebogen achterwand, bevindt zich sinds 1978 de nieuwe slaapkamer met nachthal en badkamer.

De bovenverdieping omvat de slaapkamer van de ouders met 'en suite' badkamer en drie kinderkamers uitgerust met een lavabo. Deze vertrekken zijn aan drie zijden rond de traphal gegroepeerd. De zolder biedt sinds de jaren 1960 ruimte aan vier extra slaapkamers.

1.3.5. Interieur

Het interieur van de woning De Roover-Van Coillie is over het algemeen gaaf bewaard, met als hoofdkenmerk een compacte indeling en een sobere aankleding zonder uiterlijk vertoon.

De **inkom- en traphal** is een rechthoekige ruimte van 6,15 m bij 2,95 m, waarvan de flagstonevloer de voortzetting vormt van het terras vóór de inkomdeur. De ruimte wordt bepaald door de open trap die aanleunt tegen de zuidwand, welke is uitgevoerd in beschilderd zichtmetselwerk. De trapconstructie omvat twee parallel gesuperposeerde steektrappen uit beukenhout, met een eenvoudige leuning van ijzeren spijlen en een kunststof handgreep. Deze laatste loopt op de begane grond door als trappaal, gestut door een ijzeren zijsteun. Tussen beide steektrappen is in 1978 een reversibele houtconstructie met transparante kunststofpanelen en een beglaasde tussendeur ingepast, om beide wooneenheden van elkaar af te scheiden. Op de zuidwand in witgeschilderd zichtmetselwerk na, zijn de wanden bepleisterd en eveneens wit geschilderd, met uitzondering van de grijs geschilderde oostwand. Kleurrijke details vormen de geel gelakte deuren naar woonkamer en slaapkamers, en de parallel met vloer en plafond opgeklapte vensterluiken in contrasterende tinten groen, grijs en geel. Op de verdieping is de traphal uitgerust met een rij halfhoge wandkasten met geel gelakte deuren, geplaatst tegen de noordwand onder de vensters. De vloer op dit niveau is bekleed met niet oorspronkelijk vinyl.

De **woonkamer** is een rechthoekige ruimte van 8,90 m bij 4,25 m, die oorspronkelijk door een metalen wandrek werd opgedeeld in de eetkamer en de zithoek met open haard. Van het wandrek met houten liggers dat tussen vloer en plafond was opgespannen, is een fragment bewaard in het kantoor. De flagstonevloer in een gedeelte van de zithoek vormt de voortzetting van het zonneterras aan de tuinzijde. Verder is de vloer van de woonkamer bekleed met lichtgrijs gevlamde Floorflex, asbesthoudende kunststoftegels aangetast door slijtage. De westwand met een eenvoudig gemetselde open haard is in beschilderde zichtbaksteen uitgevoerd. De overige wanden zijn bepleisterd en wit geschilderd.

Het **kantoor** vormt een klein, nagenoeg vierkant vertrek met bepleisterde en witgeschilderde wanden en een Floorflex-vloer. De ruimte wordt bepaald door het ingebouwde, witgelakte wandmeubel uit multiplex, met boekenrekken, een uitklapbaar

schrijfblad en gesloten kasten, waarvan de deuren het oorspronkelijke kleurpatroon vertonen in twee tinten grijs en geel.

De **overige vertrekken**: de vestiaire, de wasplaats, en de keuken op de begane grond, de slaapkamers en de badkamer op de bovenverdieping die tot het oorspronkelijke bouwvolume behoren, vertonen geen bijzondere erfgoedkenmerken. In de keuken zijn enkel de vloer uit grijs gevlamde cementtegels en de witte wandbetegeling bewaard. Voor de vestiaire met toilet en de badkamer geldt hetzelfde; het sanitair is hier niet meer oorspronkelijk. In de slaapkamers is de vloerkleding vernieuwd en zijn de lavabo's uitgekomen. In de oostelijke aanbouw uit de jaren 1960 bedoeld als veranda-speelkamer, met een doorlopende cementtegelvloer zoals in de aangrenzende keuken, bevindt zich een ingebouwd wandmeubel uit beschilderd multiplex, met een kleurpatroon in blauw, geel, lichtgrijs en antraciet op de deuren. De westelijke aanbouw uit 1978 heeft geen erfgoedwaarde.

1.4. Fysieke toestand van het onroerend goed

De fysieke toestand van het onroerend goed waarvoor dit beschermingsdossier wordt opgemaakt is vastgesteld tijdens een plaatsbezoek op 10 augustus 2016. De fysieke toestand is op dat moment fotografisch gedocumenteerd. Deze registratie is als bijlage bij het ministerieel besluit gevoegd en geeft een beeld van de toestand van het onroerend goed op het moment van de bescherming.

Behoudens verborgen gebreken, bevindt het gebouw zich in goede bouwfysische toestand.

2. EVALUEREND GEDEELTE

2.1. Evaluatie van de erfgoedwaarden

2.1.1. Architecturale waarde

De Woning De Roover-Van Coillie, Rozenlaan 11 in Schilde, wordt voorgedragen voor bescherming omwille van de architecturale waarde. De gaaf bewaarde Woning De Roover-Van Coillie behoort tot de zeldzame realisaties uit de vroege loopbaan van Jul De Roover, waarin zijn architectuurvisie op het wonen voor het eerst tot uiting komt. Het is een authentiek voorbeeld van de sterke invloed die de eigentijdse Scandinavische architectuur in de jaren 1950 op de Belgische landhuisbouw uitoefende. Huis en tuin bezitten een sterke ensemblewaarde, representatief voor het natuurlijke karakter van de bosrijke, villaparken in landelijk gebied uit de vroege naoorlogse periode.

Architect en interieurontwerper Jul De Roover realiseerde zijn eerder klein, maar kwalitatief hoogstaand oeuvre integraal na de Tweede Wereldoorlog. Hoewel hij niet betrokken was bij vooroorlogse uitbouw van het Antwerpse modernisme, was zijn ontwerpfilosofie geworteld in de progressieve antiburgerlijke idealen van het interbellum. Als bezielend en geëngageerd pedagoog beïnvloedde hij een hele generatie Antwerpse architecten en interieurarchitecten. In zijn visie zijn architectuur en binnenhuisarchitectuur volkomen evenwaardig en onlosmakelijk met elkaar verbonden. De architectuur moet volledig ten dienste staan van de menselijke behoeften, en berusten op een goede verstandhouding tussen architect en opdrachtgever. Het organiseren van de ruimte vormt de basis voor een goede architectuur en planopbouw, en de gevel beoogt de expressie te zijn van de achterliggende ruimten. De vormgeving moet uitgesproken anti-decoratief zijn, en met een minimum aan materiaal een maximum aan effect bereiken. Binnen de constructie is de eigenheid van het materiaal van groot belang. Kleur en textuur zijn onlosmakelijk met elkaar verweven. Daarbij is kleur als compositorisch en constructief element ruimtebepalend. In de ruimtelijke

organisatie moet een evenwicht nagestreefd worden tussen de rationele functie van het wonen of de materiële dienstbaarheid, en de niet-rationele functie of de psychologische dienstbaarheid.

Woning De Roover-Van Coillie behoort tot het vroege oeuvre van Jul De Roover, wiens carrière pas na de Tweede Wereldoorlog van start ging. Tijdens de vroege jaren 1950 werkte hij sporadisch onder leiding van zijn schoonbroer Renaat Braem, mee aan projecten als de woning Brauns te Kraainem, de dubbelwoning De Martelaere te Deurne en het Administratief Centrum Oudaan te Antwerpen. In deze periode zag Jul De Roover al snel de tekortkomingen van de CIAM-doctrine in, en besepte hij de onmogelijkheid van de internationale stijl gebaseerd op een ongebreideld vertrouwen in techniek en wetenschap. De ontdekking van de Scandinavische architectuur bleek een revelatie voor de twijfelende De Roover, zoals voor zovele van zijn generatiegenoten. Hij werd geboeid door het talent van met name Arne Jacobsen en Alvar Aalto, om de verworvenheden en de denkwijze van de modernisten te vertalen met een eigen vocabularium, en de persoonlijkheid van volk, land, klimaat en woonbehoeften er in te verwerken. Via de vakliteratuur en ettelijke studiereizen maakte De Roover op directe wijze kennis met de architectuur uit het Hoge Noorden. Hij bewonderde het vermogen om met eenvoudige, natuurlijke, streekeigen materialen, hout in het bijzonder, een intimistische architectuur op mensenmaat te scheppen. In de ontwerpen van Aalto, die hij in Finland persoonlijk zou ontmoeten, werd De Roover bekoord door de gevoeligheid voor mens en natuur, en de harmonie tussen de artificiële elementen van het huis en de natuurlijke groei van het omliggende landschap.

De hoger beschreven architectuurvisie, ontwerpprincipes en invloeden vinden een integrale toepassing in de Woning De Roover Van Coillie:

- Eenheid tussen woning en omringende tuin, waarvan het spontane, organisch gegroeide karakter primeert op gekunsteldheid.
- Architectuur op menselijke schaal met een evenwicht tussen materiële en psychologische dienstbaarheid.
- Elementaire volume-opbouw die elke vorm van opzichtigheid ontbeert, met gevelopstanden die de functionele ruimte-indeling vertalen.
- Vormgeving met streekeigen karakter en aandacht voor materiaal en textuur.
- Rationele planopbouw bepaald door oriëntatie en de noden van een kroostrijk gezin, die de woning ontsluit voor zonlicht en de omringende natuur.
- Sober, eigentijds interieur ruimtelijk gestructureerd door discrete materiaal-, kleur- en textuurcontrasten, als flagstone, zichtmetselwerk, beukenhout en als kleurvlakken opgevatte vensterluiken, deuren en inbouwkasten.

2.2. Motivering van het type bescherming

Woning De Roover-Van Coillie wordt beschermd als monument. Het Onroerenderfgoeddecreet definieert een monument als volgt: "een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen van algemene belang wegens de erfgoedwaarde."

Omwille van de bouwkundige aard en de aan de architectuur gelieerde erfgoedwaarden wordt Woning De Roover-Van Coillie beschermd als monument.

2.3. Motivering van de afbakening van de bescherming

De afbakening van het beschermd onroerend goed is opgenomen op het plan dat als bijlage bij het ministerieel besluit is gevoegd. Alle kadastrale percelen gevat door de bescherming zijn opgenomen in artikel 1 van het ministerieel besluit.

De bescherming omvat het perceel Schilde, 3de afdeling 's Gravenwezel, sectie C, 327A2. Het perceel beslaat de volledige woning De Roover-Van Coillie, de voor- en achtertuin.

2.4. Juridische toestand

2.4.1. Onroerend Erfgoed:

Op het omgevingsplan in bijlage bij dit dossier zijn de beschermingen opgenomen die in de buurt liggen van het onroerend goed waar dit dossier over gaat.

Woning De Roover-Van Coillie is opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed in Vlaanderen

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/14368>)

2.4.2. Ruimtelijke Ordening:

Woning De Roover-Van Coillie is gelegen in een woonpark (gewestplan).

Woning De Roover-Van Coillie is gelegen in het BPA "Hof Ter Linden". Het perceel van e Woning De Roover-Van Coillie is gelegen in een zone met geringe woningdichtheid met verhoudingsgewijs grote oppervlakte groene ruimten.

3. BEHEERSVISIE

3.1. Beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed

In het beschermingsbesluit zijn beheersdoelstellingen opgenomen. Je vindt die terug onder artikel 3 van het besluit. De beheersdoelstellingen moeten de zakelijkrechthouders (eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en leasinggevers) en gebruikers op weg helpen om de erfgoedwaarden maximaal in stand te houden of te verbeteren. Ze hebben de optimale verwezenlijking van de erfgoedwaarden voor ogen.

Ze geven richting aan of vormen een kader voor toekomstig beheer van het beschermd onroerend goed. Zakelijkrechthouders en gebruikers dienen rekening te houden met deze beheersdoelstellingen als ze werken wensen uit te voeren aan het beschermd goed. Ook de overheid houdt met deze doelstellingen rekening als ze over deze werken advies moet geven of als ze toelating moet geven voor die werken.

De beheersdoelstellingen spelen in op de erfgoedwaarden, erfgoedelementen en erfgoedkenmerken opgenomen in artikel 2 van het beschermingsbesluit.

3.2. Bijzondere voorschriften voor het beschermd onroerend goed

Voor elk beschermd onroerend goed geldt het actief en passief behoudsbeginsel. Dit betekent dat de zakelijkrechthouders en gebruikers het beschermd goed in goede staat moeten houden door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken uit te voeren en dat het verboden is om een beschermd onroerend goed te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of de erfgoedwaarden er van aan te tasten. Het betekent ook dat een zakelijkrechthouder en gebruiker verplicht is het beschermd onroerend goed als een goed huisvader te beheren en het dus niet te verwaarlozen. Alle voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van het beschermd onroerend goed die van toepassing zijn op het beschermd goed zijn opgenomen in artikel 4 van het beschermingsbesluit.

In het Onroenderfgoeddecreet en Onroenderfgoedbesluit zijn een aantal algemene voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van beschermd onroerend erfgoed opgenomen.

Dat zijn deze:

- het goed als een goede huisvader beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- de toestand van het goed regelmatig controleren;
- regulier onderhoud uitoefenen;
- onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen nemen in geval van nood.

3.3. Toelatingsplichtige handelingen voor het beschermd onroerend goed

Voor sommige werken aan het beschermd onroerend goed moet een toelating worden gevraagd. Sommige werken kunnen namelijk een negatief effect hebben op de erfgoedwaarden. Voor alle werken die stedenbouwkundig vergunningsplichtig zijn, of waarvoor een verkavelingsvergunning, milieuvergunning of natuurvergunning nodig is vraagt de vergunningverlener (de gemeente of de Vlaamse overheid) advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid.

Voor een aantal werken die niet vergunningsplichtig zijn, moeten de zakelijkrechthouders en gebruikers, voorafgaand aan de uitvoering van de werken, toelating vragen aan het agentschap Onroerend Erfgoed of aan de erkende Onroerenderfgoedgemeente. Een overzicht van alle erkende onroerenderfgoedgemeenten is te vinden op www.onroerenderfgoed.be.

De werken waarvoor u toelating moet vragen zijn opgesomd in artikel 5 van het beschermingsbesluit.

4. BRONNEN

Onuitgegeven bronnen

Architectuurarchief Provincie Antwerpen, Archief Jul De Roover, dossier woning De Roover-Van Coillie.

Familie-archief De Roover-Van Coillie, archieffoto's.

Werken

DE MONDT E. 1988: *Een studie over de opvattingen en het oeuvre van architect en binnenhuisontwerper Jul De Roover (1913) met betrekking tot de analyse van vier villawoningen in de provincie Antwerpen, gerealiseerd na 1959*, onuitgegeven verhandeling Rijksuniversiteit Gent, Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte, Gent.

DE ROOVER J. 1953: Het huis binnen. Een stellingname, *Bouwen en Wonen* .1, 31-34.

GOFFIN P. 1994: *J. De Roover. Van Wooncultuur naar Architectuur*, onuitgegeven verhandeling Henry van de Velde-instituut, Antwerpen.

SMITS J. 2007: *De Silvertoptorens (Antwerpen, 1973-220) van architect Jul De Roover, een historische analyse*, onuitgegeven verhandeling Universiteit Gent, Faculteit Ingenieurswetenschappen, Gent.

SPITAEELS E. 2004: Jul De Roover °1913. In: LAUREYS D. (ed.), *Bouwen in beeld. De collectie van het Architectuurarchief van de Provincie Antwerpen*, Antwerpen en Turnhout, 190-195.

5. BIJLAGEN BIJ HET INHOUDELIJK DOSSIER

5.1. Omgevingsplan bij de bescherming

5.2. Fotobijlage

De fotobijlage bij het ministerieel besluit bevat alle relevante foto's voor dit dossier. Er is geen afzonderlijke fotobijlage bij het dossier gevoegd.